

LANDSHANDIL

**Í álitinum í málinum
um lóg um landshandil
Føroya førir minnilutin
í lögtingsnevndini,
Martin Joensen og Hil-
mar Bech, fram:**

Í viðmerkingunum til uppskot-
ið sigur Tjóðveldisflokkurin,
at seinast, hetta málið var
fyri á tingi, var í 1961, og
vóru tá tvey uppskot, eitt frá
Javnaðarflokkinum og eitt frá
Tjóðveldisflokkinum, men
bæði fullu.

Hetta er tó ikki heilt rætt,
tí fleiri ferðir hevur Javnaðar-
flokkurin síðani sett uppskot
um landsinnflytan av ymsum
vørubólkum, og seinast var í
1969, tá flokkur okkara setti
fram uppskot um, at Føroya
løgting kundi reka allan heil-
søluhandil vil olju, salti o. ø.,
men uppskotið fekk bert 12
atkvøður og fall sostatt.

Tá nú hetta aðalmál Javn-
aðarflokksins um landshandil
aftur er til viðgerðar, skal
minnilutin her viðmerkja:

Landshandil varð sum kunn
ugt stovnaður undir seinra
heimsbardaga og virkaði eisini
fleiri ár eftir krígsslok, men
varð so í 1954 avtíkin við

stuði frá Tjóðveldisflokkinum,
hóast tað, at Javnaðarflokkur-
in og Sjálvstýrisflokkurin vóru
imóti hesum.

Hesin handil landsins seldi
ikkj bert biligar húshaldsvør-
ur, men hevði eisini skipsút-
gerð, og var hann førur fyri
at innflyta hesa útgerð til
lægrí pris enn aðrir og stuð-
aði soleiðis skipaigarum og
virkjum, sum annars helst
høvdu havt ilt við at klára
seg.

Javnaðarflokkurin reisti tí
málið í 1955 um at seta lands
handilin aftur á stovn, men
tá atkvøddi ongin tjóðveldis-
maður fyri hesum tiltaki, hó-

ast flokkurin hevði 6 mans á
tingi, og harvið hevði hesin
sami flokkur fyri aðru ferð
dripið tiltakið um einkarinn-
flutning av neyðsynjarvørum
og skipsútgerð, ið vildi gjørt
húshaldið hjá tí vanligu for-
brúkarinum biligari og spart
okkara fiski- og útgerðar-
monnum hópin av peningi, so
úrtøkan harvið gjørdist størri.

Javnaðarflokkurin hevur al-
tíð havt ta støðu, at mest
møguligt av tí peningi, vit
vinna, eigu at koma okkara
egna fólk tilgjøðar og ikki
vera latið útlendskum speku-
lantum, men hesum sjónar-
miði hevur Tjóðveldisflokkurin

stíðst imóti frá fyrsta degi,
hann kom á ting við m. a. at
avtaka landshandilin, sum var
væl ríkin, hevði væl útbúgvið
handilsfólk, goymsluhøli og
rúmar finansieringsmøguleikar;
tá tykist Tjóðveldisflokkurin
nú at hava skift støðu og
hevur helst tí lagt fram upp-
skot um landshandil.

Minnilutin heldur, at tað er
ógvuliga umráðandi, at landið
rekur einkarinnflutning av
sumum forbrúksvørum, skips
útgerð og øðrum størri vør-
ubólkum, sum t. d. olju, salti,
byggitilfari og tilikum.

Hetta vil gera húshaldið,
skipa- og húsabygging biligari,
so tað fer at gerast lættari hjá
ungfólki at seta seg í búg og
lættari at halda hús og betri

Framhald á 3. síðu. (1)

Úr býráðnum

Byggjan av kommunalum íbúðum í Havn?

Á næstseinasta býráðsfundi var
umsókn frá E. Pihl & Son
A/S um øki o. u. 3000—5000
m² til verkstað og goymslu-

hús. Pihl & Son visti á trøð-
na hjá Harald Eirikstoft, ið
kommunan hevur keypt.

Býarplansnevndin samdist
um at mæla býráðnum til at
samtykkja til svara verður, at
støða til málið ikki kann verða
tíkin fyrr enn býarplansarbeiði
á hesum øki er lokið.

Í samband við hetta segði
Jona Henriksen at stóru
tórur er á grundokjum, og
heitti hon tí á býarplans-
nevndarmenninar um beinan-
vegin at skaffa økið til kom-
munala sethúsabygging.

Hon hevði í hyggju at byggja
25 typuhús sum leigjararnir
seinni kundu keypa, men av
tí, at íbúðartrotið er akutt,
helt hon at býráðið noyddist
at byggja barakir - fyri fyrst
15 íbúðir.

Hon hevði verið í Spari-
kassanum og kanna lánimøgu-
leikar, og tað lá greitt.

Býráðsformaðurin gav Jona
ábreiðslu fyri at hava verið í
Sparikassanum, tí at slíkt
hoyrði kassanevndini til.

Jona svaraði, at tað var av
ringum royndum hon handlaði
soleiðis; sum formaður í Sta-
dionnevndini var hon saboterað
fleiri ferðir, tá ið fyrsta
stigið til stadion skuldi byrja.
Málið var tikið av skránni
ferð eftir ferð ella ikki tikið
við, og noyddist hon so sjálv
at kanna lánimøguleikarnar og
síðani taka málið uttanfyri
skránni.

At enda vildi hon vita,
hvør hevði givið loyvi, tá tær
500.000 krónurnar, ið læntar
vóru til sethúsabygging vóru
nýttar til annað endamál —
(Vatnverkið í Havnadali).

Jona fekk einki svar uppá
spurningin.

J. F. N.

Ferðastreymurin fer at vaksa

Føroya Ferðamannafelag hevði
aðalfund 28. februar, har var
nevndin afturvæld, men soleið-
is, at lógabroyting til 5 nevnd
arlimir gav til úrslits, at Jo-
han Restorff eisini er komin
í nevndina og síðan skal ein
veljast, sum er umboð fyri
løgting og landsstýrið.

Ferðamannastreymurin til
Føroya er vaksandi, men tá
skipaferðslan við ferðafólki
er minkað nógv, førir tað við
ser, at teir turistar, sum nú
koma, at kalla allir koma við
flogfari og hetta merkir so,
at fleiri gistingarhúsplass krevj
ast.

Væntulga fer eisini at verða
ferðamannavøkstur komandi
summar. Felagið hevur økt
væl um reklamuna fyri at fáa
fólk henda vegin. Tá er
DFDS fer at umleggja sigl-
ingina og eisini skal rokja
Newcastle-Esbjerg rutuna,
kemur hetta at føra við ser.

at skipaferðirnar ikki vera so
nógvar sum fyrr, men hóast
hetta væntar Ferðamannafelag-
ið vøkstur í turismuni í 1972.

Meðan tað fyri fáum árum
síðani frá hotellunum í Havn
jávnt og samt var sagt, at tað
gekst illa við rakstrinum, tí
hotellini vóru bert triðings
sett, heldur ferðamannafelagið,
at í summari fer at standa á
at fáa gistingarhúsplass.

Væntandi fara skúlabarna-
og ungdomsferðir at vaksa og
skuldi Vallaraheimið uppi við
Hoyvíkstjørn kunna loyst
hetta, men ferðamannafelagið
heldur, at tað eisini áttu at
verði ungdomsherbergir í Vág-
um, norðuri á Streymoyinni
ella Eysturoyinni, Norðoyum.
Sandoý og fróðist um at gis-
tingarhúsinu í Øravík skal
vakast.

Tað er at vóna, at tað
kann fáast ein fastur ferða-

Framhald á 2. síðu. (1)

Bjork sorinskrivari

Leygarnáttina 18. mars and-
aðist E. A. Bjork, sorinskriv-
ari. Hann var bert 53 ára
gamal.

Meðan Bjork hevur sitið
við dómaraembættinum í Fø-
royum, hevur hann lagt arbeiði
og evni síni í at granska og
skriva um føroysk rættarviður-
skifti, eitt øki sum aðrir litid
hava tykist við.

Bjork kom á fyrsta sinni til
Føroyar í 1951 sum fulltrúi
hjá sorinskrivarinum, og var
í hesum starvi til hann í 1963
tók við sum dómarafulltrúi í
Haderslev. Tá dómaraembættið
í 1965 varð lýst leyst í Fø-
royum sókti Bjork og var sett-
ur í starvið og hevur hann
síðani starvast í Føroyum.

Tað eru serliga rættarviður-
skifti um landbúnaðin, sum
Bjork hevur granskað, hann
hann hevur latið úr hondum
eisini «Færøsk Bygderet I-II»
samstundis sum hann hevur
skrivað hópin av ríterðum
bæði í føroyskum og donsk-
um tíðarritum.

Framum flestu donsku em-
bættismenn í Føroyum man
Bjork hava livað seg í føroy-
ska samfelagið, so spurningur-
in er um hann nakrantíð fór
at søkja burturafur, men
bráðligi deyði hansara kom
tá at stöðga virksemini hansara.

Ikkj bara sum dómari er
Bjork kendur í Føroyum,
hann kom eisini at taka sær
av mongum øðrum málum,
har hann sýndi sín áhuga og
evni til at handfara tað sum
honum var álagt við skynsemi,
forstáðis og virðing bæði fyri
fólkunum og tí, sum var litið
honum til.

Tað er við tungum sinni
føroyska samfelagið sigur hon-
um farvæl.

Svar uppá fyrispurning

**til lögmann viðvíkjandi
Suðuroyar sunnaru
sýslu**

Landsstýrið hevur í oktober
mánaða 1968 kunngjørt fyri
stjórnini, at ein meirluti í
landsstýrinum mælti frá at
leggja embættið sum sýslumað-
ur í sunnaru sýslu niður.

Tað er ikki landsstýrinum
kunnugt, hvat stendur í skriv-
um frá justismálaráðnum til
ríkismálaráð, ríkisumboð og
fúta, og tí kann landsstýrið
heldur ikki útleggja innihaldið
í slíkum skrivum.

Landsstýrið er ikki biðið
um ummæli enn, men at lands-
stýrið roknar við at vera eftir-
spurt, aðrenn ein mógulig æt-

an um samanlegging av sýsl-
unum verður framd. Hverja
stöðu landsstýrið tá fer at
taka er ikki gjørligt at siga,
fyrr enn landsstýrinum eru
kunnugar tær sakliga lýsingar,
ein slík samanlegging verður
grundað við, um tær kunn-
u broyta landsstýrisins seinasta
ummæli í málinum er altso
enn ov tíðliga at siga.